

Protocol de Supervisió

Metges/esses Residents de
l'Especialitat:

Obstetrícia i Ginecologia

Autora: Elena Gómez València

Durada de l'especialitat: 4 anys

Data d'elaboració: novembre de 2019

Aprovació per la Comissió de Docència: desembre de 2019

Índex

1. Objectiu del protocol	3
2. Àmbit d'aplicació	4
3. Bases legislatives	5
4. Supervisió de les activitats assistencials	7
A. Generalitats	7
B. Activitats	7
Resident de primer any	8
Resident de segon any	10
Resident de tercer any	13
Resident de quart any	15
5. Bibliografia	18

1. Objectiu del protocol

Aquest protocol de supervisió del resident d'Althaia, Xarxa Assistencial Universitària de Manresa FP, té com a objectiu establir les bases que permetin graduar el nivell de supervisió requerit per a les activitats assistencials que desenvolupin els residents a la seva pràctica laboral.

S'entén que al llarg del període de residència s'adquireix una competència professional progressiva que implica un nivell de responsabilitat creixent i una necessitat de supervisió decreixent fins a assolir el grau de responsabilitat inherent a l'exercici autònom de la professió sanitària d'especialista.

La Comissió de Docència d'Althaia, Xarxa Assistencial Universitària de Manresa FP, ha elaborat aquest protocol en compliment de l'article 15.5 del Reial decret 183/2008, de 8 de febrer, pel qual es determinen i classifiquen les especialitats en Ciències de la Salut i es desenvolupen determinats aspectes del sistema de formació sanitària especialitzada. Aquest article estableix que: "Les comissions de docència elaboraran protocols escrits d'actuació per graduar la supervisió de les activitats que duguin a terme els residents en àrees assistencials significatives, amb referència especial a l'àrea d'urgències o qualsevol altres que es considerin d'interès".

Tal com s'indica a més a l'esmentat article 15.5 del Reial decret 183/2008, el protocol ha estat elevat als òrgans de direcció del centre per a la seva aplicació i perquè es realitzin revisions periòdiques.

2. Àmbit d'aplicació

Aquest document és aplicable a tots els residents que estiguin desenvolupant el seu programa de formació sanitària especialitzada al nostre Hospital. Afectarà tant aquells residents que hagin obtingut una plaça en una Unitat Docent pertanyent a Althaia com aquells que havent obtingut plaça en una Unitat Docent no dependent del nostre Hospital es trobin realitzant la seva activitat professional, degudament autoritzada, a les nostres Unitats Docents.

Així mateix, el document fa referència a les activitats assistencials que els residents pertanyents a Althaia realitzin a Centres o Unitats Docents externes.

3. Bases legislatives

Com es va indicar prèviament, aquest protocol d'actuació es desenvolupa en compliment de l'article 15.5 del Reial decret 183/2008 que desenvolupa determinats aspectes del sistema de formació sanitària especialitzada.

Per a la seva elaboració s'han tingut en compte el capítol V: Deure general de supervisió i responsabilitat progressiva del resident que inclou els articles 14 i 15 de l'esmentat Reial decret 183/2008 i la seva aplicació a les característiques específiques de la nostra institució.

A continuació, es transcriu literalment els Articles citats:

Reial decret 183/2008 (BOE de 21 de febrer de 2008).

Capítol V: Deure general de supervisió i responsabilitat progressiva del resident

Article 14. El deure general de supervisió.

D'acord amb el que estableix l'article 104 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat, a l'article 34.b) de la Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del sistema Nacional de Salut i l'article 12.c) de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, tota l'estructura del sistema sanitari estarà en disposició de ser utilitzada en els ensenyaments de grau, especialitzats i continuats dels professionals.

Aquest principi rector determina que les previsions d'aquest Reial decret i les que adoptin les comunitats autònomes sobre els òrgans col·legiats i unipersonals de caràcter docent, s'entenguin sense perjudici del deure general de supervisió inherent als professionals que presten serveis a les diferents unitats assistencials on es formin els residents. Aquests professionals estaran obligats a informar els tutors sobre les activitats realitzades pels residents.

Els responsables dels equips assistencials dels diferents dispositius que integren les unitats docents acreditades per a la formació d'especialistes programaran les seves activitats assistencials en coordinació amb els tutors de les especialitats que s'hi formen, a fi de facilitar el compliment dels itineraris formatius de cada resident i la seva integració supervisada en les activitats assistencials, docents i investigadores que es duguin a terme en les unitats esmentades, amb subjecció al règim de jornada i descansos previstos per la legislació aplicable al respecte.

Article 15. La responsabilitat progressiva del resident.

1. El sistema de residència a què fa referència l'article 20 de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, implica la prestació professional de serveis per part dels titulats universitaris que cursen els programes oficials de les diferents especialitats en Ciències de la Salut.

Aquest sistema formatiu implicarà l'assumpció progressiva de responsabilitats en l'especialitat que estigui cursant i un nivell decreixent de supervisió, a mesura que s'avança en l'adquisició de

les competències previstes al programa formatiu, fins a assolir el grau de responsabilitat inherent a l'exercici autònom de la professió sanitària d'especialista.

2. En aplicació dels dos principis, els residents se sotmetran a les indicacions dels especialistes que prestin serveis en els diferents dispositius del centre o unitat, sens perjudici de plantejar als esmentats especialistes i als seus tutors totes les qüestions que se suscitin com a conseqüència de la relació esmentada.

Supervisió de residents de primer any

3. La supervisió de residents de primer any serà de presència física i es durà a terme pels professionals que prestin serveis als diferents dispositius del centre o unitat pels quals el personal en formació estigui rotant o prestant serveis d'atenció continuada.

Els esmentats especialistes visaran per escrit les altes, baixes i altres documents relatius a les activitats assistencials en què intervinguin els residents de primer any.

Les previsions contingudes en aquest apartat s'adaptaran a les circumstàncies específiques de supervisió en les especialitats la durada de les quals sigui d'un any.

4. La supervisió decreixent dels residents a partir del segon any de formació té caràcter progressiu. A aquest efecte, el tutor del resident podrà impartir, tant a aquest com als especialistes que prestin serveis als diferents dispositius del centre o unitat, instruccions específiques sobre el grau de responsabilitat dels residents a càrrec seu, segons les característiques de l'especialitat i el procés individual d'adquisició de competències.

En tot cas, el resident, que té dret a conèixer els professionals presents a la unitat en què presti serveis, podrà recórrer i consultar-los quan ho consideri necessari.

5. Les comissions de docència han d'elaborar protocols escrits d'actuació per graduar la supervisió de les activitats que duguin a terme els residents en àrees assistencials significatives, amb especial referència a l'àrea d'urgències o qualssevol altres que es considerin d'interès.

Aquests protocols s'han d'eleva als òrgans de direcció del centre o unitat corresponent perquè el cap d'estudis de formació especialitzada consensui amb ells la seva aplicació i revisió periòdica.

4. Supervisió de les activitats assistencials

A. GENERALITATS

La capacitat per realitzar determinades activitats assistencials per part dels residents té relació amb el seu nivell de coneixements i amb la seva experiència, en bona mesura determinada per l'any de residència en què es trobin. A més, la naturalesa i la dificultat de l'activitat a realitzar és un determinant important. Aquests factors condicionen la responsabilitat progressiva que poden adquirir i, per tant, el grau de supervisió que necessiten.

S'estableixen 3 nivells diferents de responsabilitat i necessitat de supervisió:

Nivell 1. Responsabilitat màxima / Supervisió a demanda. Les habilitats adquirides permeten al resident dur a terme actuacions de manera independent sense necessitat de tutorització directa. Per tant, el resident executa i després informa l'adjunt responsable. Demana supervisió si ho considera necessari.

Nivell 2. Responsabilitat mitjana / Supervisió directa. El resident té prou coneixement, però no assoleix prou experiència per realitzar una determinada activitat assistencial de manera independent. Aquestes activitats s'han de fer sota supervisió directa de l'adjunt responsable.

Nivell 3. Responsabilitat mínima / Supervisió de Presència Física. El resident només té un coneixement teòric de determinades actuacions però cap experiència. El resident observa i assisteix l'actuació del adjunt responsable que és qui realitza el procediment.

Així mateix, es consideren 2 períodes formatius diferenciats, el primer any de residència i els restants, delimitant-se nivells de responsabilitat també diferenciats per a cadascun. Si bé s'estableixen nivells de responsabilitat únics per a cada tipus d'activitat a cada període formatiu, és evident que els coneixements i les habilitats del resident progressen amb el pas del temps

B. ACTIVITATS

La supervisió de residents de primer any ha de ser sempre de presència física i es durà a terme pels professionals que prestin serveis als diferents dispositius del centre o unitat pels quals el personal en formació estigui rotant.

La supervisió dels residents a partir del segon any de formació anirà decreixent de forma progressiva, sense que mai pugui ser menor que allò establert com a objectiu per a una determinada activitat, en aquest any formatiu.

Les activitats apreses en anys anteriors mantenen el Nivell de Supervisió previ, a l'inici del següent any formatiu, per anar disminuint al llarg del mateix.

Per a les activitats de nova realització, s'estableix el Nivell de Supervisió màxima a l'inici de la rotació, independentment de l'any formatiu.

El pas d'un Nivell de Supervisió 3 a 2, o d'un nivell 2 a 1 serà progressiu i dependrà no només de l'any de residència, sinó també del que indica el tutor i les característiques individuals del resident (possible experiència prèvia del resident a aquestes activitats o formació específica). Quan un resident no aconsegueixi assolir els coneixements necessaris per progressar en la seva formació, no es pot disminuir el Nivell de Supervisió de l'activitat en qüestió, havent de posar aquest fet en coneixement del Tutor de residents, qui podrà adaptar i redefinir els Nivells de Supervisió de la rotació fins que es constati que la progressió del resident garanteix la qualitat de la formació.

L'activitat assistencial del resident de Ginecologia i Obstetrícia es desenvolupa al llarg dels quatre anys de formació a diferents escenaris: atenció continuada (guàrdies a Sala de Parts), cirurgia programada i consultes externes.

L'atenció continuada i la cirurgia programada són rotacions transversals que es duen a terme durant tota la formació, on es va progressant en el grau i de supervisió i responsabilitat gradualment.

A consultes externes el resident rotarà per les diferents Unitats que integren la nostra especialitat.

Totes aquestes rotacions estan supervisades per un metge adjunt responsable de la unitat concreta, juntament amb el Tutor de residents.

Resident de primer any

El resident de primer any realitzarà tasques sempre sota la supervisió del facultatiu de la unitat clínica en què estigui rotant, de manera que, en acabar el primer any, el resident ha de ser capaç de realitzar les activitats següents amb el nivell d'autonomia que s'especifica :

Competències comunes

- Nivell d'autonomia 1 : Establir una relació amb les pacients i els seus familiars o acompanyants que sigui respectuosa amb els seus drets, especialment amb els d'autonomia, informació i confidencialitat. Desenvolupar i aplicar tècniques i habilitats fonamentals de l'esquema de comunicació centrada en la pacient. Realitzar una correcta història clínica i exploració obstètrica. Realitzar una correcta història clínica i exploració ginecològica. Realitzar una entrevista clínica completa. Dissenyar i fer una estratègia de cerca bibliogràfica. Interpretar correctament els nivells d'evidència i els graus de recomanació de la literatura mèdica. Realitzar un suport vital bàsic. Gestionar adequadament el propi temps. Presentar una sessió clínica.

- Nivell d'autonomia 2 : Obtenir un consentiment informat vàlid. Incorporar els conceptes de seguretat clínica i de risc benefici al raonament clínic. Realitzar una prescripció raonada de proves complementàries i de medicaments.

Embaràs normal

- Nivell d'autonomia 1 : Realitzar una visita obstètrica correcta en qualsevol mes de la gestació, incloent-hi: recollida d'informació i exploració obstètrica completa; indicació i interpretació de proves complementàries; transmissió d'informació comprensible a la gestant i recomanacions per tenir cura de l'embaràs; tractament de les possibles molèsties acompanyants. Indicar els cribratges de cromosomopaties, infeccions i altres malalties maternes amb repercussió fetal, recomanats durant la gestació. Indicar les profilaxis recomanades durant la gestació. Realitzar una ecografia correcta per a: diagnòstic de gestació, del nombre d'embrions, determinació de viabilitat embrionària, biometries embrionària i fetal, estàtica fetal, localització placentària. Indicar, fer i interpretar correctament tests no estressants. Indicar, realitzar i interpretar correctament amnioscòpies. Identificar el nivell de risc de la gestació i derivar l'atenció quan sigui necessari. Promoure la lactància materna.

- Nivell d'autonomia 2 : Indicar, realitzar i interpretar les exploracions ecogràfiques següents: diagnòstic de corionicitat i amniocitat en la gestació bessona, estudi morfològic fetal, mesurament de longitud cervical per via vaginal, mesurament de LA. Indicar, fer i interpretar correctament tests estressants.

Puerperi

- Nivell d'autonomia 1 : Realitzar una correcta exploració al puerperi, després de part vaginal o cesària i prescriure les cures adequades. Fer una correcta estimulació o inhibició de la lactància. Tractar el dolor puerperal. Fer el diagnòstic diferencial de la febre puerperal. Diagnosticar i tractar infeccions urinàries, endometritis, mastitis i infeccions de la ferida quirúrgica. Diagnosticar i tractar l'anèmia postpart. Identificar problemes respiratoris i cardíacs aguts. Donar la informació adequada sobre: lactància, cures del perineu o la cicatriu de cesària, control posterior a l'alta, causes de consulta a urgències i orientació sobre planificació familiar. Redactar correctament informes d'alta.

- Nivell d'autonomia 2 : Atendre puèrperes amb malalties associades. Atendre puèrperes amb complicacions greus durant el part.

Ecografia Obstètrica de Primer i Tercer Trimestre i Ginecològica

- Nivell d'autonomia 1 : Realitzar una ecografia correcta per al diagnòstic de la gestació, nombre d'embrions, determinació de la viabilitat embrionària, biometries embrionàries i fetals, estàtica fetal i localització de la placenta. Conèixer els marcadors ecogràfics secundaris de cromosomopatia del primer trimestre. Localitzar mitjançant l'ecografia abdominal i/o transvaginal els genitals interns, identificar-ne la morfologia normal i mesurar-los. Conèixer els criteris diagnòstics i de sospita de la patologia ginecològica benigna i maligna.

- Nivell d'autonomia 2: indicar, realitzar i interpretar les exploracions ecogràfiques següents: diagnòstic de la corionicitat i amniocitat en la gestació bessona, estudi morfològic fetal bàsic, mesurament de la longitud cervical per via vaginal, mesurament de la translucència nugal i mesurament del líquid amniòtic. Identificar per ecografia anomalies morfològiques de l'úter o dels ovaris.

Urgències

- Nivell d'autonomia 1 : Realitzar el diagnòstic diferencial i l'orientació terapèutica de les hemorràgies de la primera o segona meitat de la gestació; de la sospita de dinàmica uterina a terme o preterme; de la sospita de trencament de membranes; de la viabilitat embrionària i el benestar fetal. Diagnosticar el part i les condicions. Realitzar el diagnòstic diferencial i l'orientació terapèutica: de la pruija genital; del dolor abdominogenital; de les amenorrees i metrorràgies; de les molèsties mamàries. Realitzar correctament informes d'alta a les consultes d'urgències.
- Nivell d'autonomia 2 : Realitzar evacuacions uterines en avortaments de primer trimestre. Identificar signes d'alarma en gestants i fer orientació terapèutica. Identificar signes d'alarma ginecològics i fer-ne l'orientació terapèutica.

Cirurgia programada

El resident ha de ser capaç d'actuar com a primer ajudant en intervencions menors i com a segon ajudant en intervencions majors.

- Nivell d'autonomia 1 : Comprovar els protocols prequirúrgics. Descriure la patologia, la indicació quirúrgica i la tècnica operatòria. Realitzar una correcta preparació personal per a la cirurgia. Vestit i asèpsia. Preparar el camp quirúrgic. Identificar l'instrumental habitual en cirurgia ginecològica i les seves indicacions. Reconèixer i descriure les estructures anatòmiques. Utilitzar els instruments i el material de camp de manera correcta. Prescriure el tractament postoperatori, incloses les pautes d'analgèsia. Sol·licitar un informe anatomia patològica.
- Nivell d'autonomia 2 : Obrir i tancar paret abdominal. Realitzar l'informe quirúrgic en patologia no oncològica. Informar els familiars en patologia no oncològica.

Assistència al part

- Nivell d'autonomia 1 : Realitzar un correcte diagnòstic de part, incloent-hi la valoració de la pelvis, del cervix, de la presentació i varietat fetal i del benestar fetal. Valorar adequadament la progressió del part. Controlar la dinàmica uterina i diagnosticar-ne les anomalies. Realitzar i interpretar les diferents tècniques de control del benestar fetal. Identificar situacions d'emergència materna o fetal a la sala de parts. Assistir al part vaginal espontani. Realitzar una correcta protecció de perineu. Indicar, fer i suturar una episiotomia. Assistir a l'enllumenament. Revisar el canal de part. Avaluar un sagnat vaginal durant el part i el puerperi immediat. Reanimar nounats normals.
- Nivell d'autonomia 2 : Identificar anomalies pèlviques. Identificar presentacions anòmales. Tractar adequadament les disdinàmies. Diagnosticar i reparar esquinços no complicats. Actuar com a ajudant en cesàries. Realitzar una extracció manual de placenta.
- Nivell d'autonomia 3 : Assistir a la realització de fòrceps i ventosa obstètrica

Resident de segon any

Amb el nivell de supervisió adequat als objectius i a la capacitat i nivell de responsabilitat realment demostrada durant la seva formació prèvia, el resident de segon any haurà d'anar adquirint formació i responsabilitat de manera que, en acabar el segon any, ha de ser capaç de realitzar les següents activitats amb el nivell d'autonomia que s'especifica:

Competències comunes

- Nivell d'autonomia 1 : Realitzar prescripcions raonades de proves complementàries o tractaments. Explicar el raonament clínic que ha portat a una decisió diagnòstica o terapèutica. Obtenir un consentiment informat vàlid. Exposar un cas clínic complet per a discussió. Realitzar amb eficiència una cerca d'informació biomèdica. Presentar per a discussió (dins de la unitat docent) un cas de conflicte bioètic obstètric. Presentar una sessió clínic amb supervisió indirecta. Distingir els indicadors d'activitat i de qualitat en Obstetrícia i Ginecologia. Elaborar una comunicació mèdica i presentar-la.

- Nivell d'autonomia 2 : Comunicar males notícies. Realitzar una lectura crítica tutoritzada d'articles de diagnòstic, pronòstic o tractament. Explicar el raonament clínic que us porta a prendre decisions d'ingrés, o manteniment d'ingrés hospitalari.

Embaràs i puerperi patològic

- Nivell d'autonomia 1 : Diagnosticar, tractar la malaltia trofoblàstica gestacional. Diagnosticar i tractar la hiperemesi gravídica. Indicar i interpretar les diferents proves de benestar fetal en fetus a terme o preterme, inclòs el perfil biofísic. Realitzar biometries fetals i estimació del pes. Diagnosticar i tractar la pròpia patologia de la gestació: l'amenaça de part prematur; el trencament prematura de membranes i la corioamnionitis; la gestació cronològicament perllongada; el creixement intrauterí restringit; les hemorràgies de la segona meitat de la gestació; les alteracions de la quantitat de líquid amniòtic; la preeclàmpsia i l'eclàmpsia; la diabetis gestacional. Diagnosticar la malaltia hemolítica perinatal i engegar el protocol terapèutic. Atendre la pacient amb fetus malformat o fetus mort. Diagnosticar i tractar la nefrolitiasi i les infeccions urinàries. Diagnosticar i tractar les anèmies de l'embaràs. Diagnosticar i tractar les dermatosis de l'embaràs. Diagnosticar i tractar les trombosis venoses profundes i/o embòlia pulmonar.

- Nivell d'autonomia 2 : Indicar i realitzar un cercle cervical. Participar en el control de la gestació de dones amb patologia associada i especialment en casos de: HTA crònica; Diabetis pregestacional; Cardiopaties. Diagnosticar i tractar les complicacions obstètriques en dones amb patologia associada. Realitzar l'estudi morfològic fetal. Realitzar l'estudi hemodinàmic fetal. Valorar el creixement i les complicacions fetals en la gestació bessona i múltiple. Controlar el puerperi en dones amb patologia associada greu.

- Nivell d'autonomia 3 : Estudi funcional i hemodinàmica fetal en casos complexos.

Cirurgia programada

El resident ha de ser capaç d'actuar, en general, com a cirurgià en intervencions menors, com a primer ajudant en intervencions més grans no oncològiques i com a segon ajudant en intervencions més grans oncològiques.

- Nivell d'autonomia 1 : Obrir i tancar paret abdominal. Realitzar una elecció raonada de la tècnica quirúrgica. Pautar la profilaxi infecciosa i tromboembòlica. Realitzar legrats ginecològics. Realitzar biòpsies. Realitzar polipectomies. Marsupialitzar glàndules de Bartholino. Realitzar procediments cervicals menors. Realitzar escissió de lesions vulgars. Realitzar l'informe quirúrgic en patologia no oncològica. Informar els familiars en patologia no oncològica.

- Nivell d'autonomia 2: Extirpar tumoracions benignes de la mama.

Assistència al part

- Nivell d'autonomia 1 : Atendre durant el part gestants amb nivell de risc I i II. Realitzar un pronòstic de part. Diagnosticar la inadequada progressió del part i les seues causes. Tractar correctament les disdinàmies. Iniciar i controlar la progressió d'induccions a terme. Diagnosticar la sospita de pèrdua del benestar fetal i prendre la decisió terapèutica correcta. Indicar i fer una extracció manual de placenta. Aplicació i extracció de nadons amb fòrceps en IV pla. Diagnosticar i tractar precoçment les hemorràgies de l'enllumenament i del puerperi immediat.

- Nivell d'autonomia 2 : Assistir al part vaginal en fetus preterme. Aplicació i extracció de nadons amb fòrceps o ventoses en varietats anteriors en III pla. Assistir a parts bessons a terme. Assistir a la distòcia d'espatlles. Assistir al part en presentació podàlica. Realització de cesàries no urgents ni complicades. Actuar com a ajudant en cesàries urgents o complicades.

Urgències

- Nivell d'autonomia 1 : Realitzar evacuacions uterines en avortaments de primer trimestre. Diagnosticar i tractar l'avortament sèptic. Diagnosticar la gestació ectòpica. Diagnosticar correctament la patologia urgent durant la gestació: amenaça de part prematur i ruptura prematura de membranes; hemorràgia de la segona meitat de la gestació; preeclàmpsia i eclàmpsia. Identificar altres signes d'alarma en una gestant i orientar-los correctament.

- Nivell d'autonomia 2 : Establir el tractament inicial de la patologia urgent durant la gestió.

Ginecologia general

- Nivell d'autonomia 1 : Fer una entrevista ginecològica correcta, incloent-hi anamnesi, exploració, orientació diagnòstica i terapèutica i informació a la pacient. Sol·licitar les proves diagnòstiques adequades a cada procés i interpretar-ne els resultats. Localitzar mitjançant ecografia abdominal i/o vaginal els genitals interns, identificar-ne la morfologia normal i mesurar-los. Identificar els factors de risc quirúrgics i pautar la profilaxi prequirúrgica adequada. Realitzar un control post quirúrgic adequat, incloent-hi el tractament del dolor i la cura de la ferida quirúrgica. Identificar precoçment els processos infecciosos relacionats amb la cirurgia i iniciar-ne el tractament. Identificar les alteracions vasculars, problemes respiratoris aguts o cardíacs. Realitzar correctament informes d'alta hospitalària. Oferir una informació adequada als pacients i als seus familiars.

- Nivell d'autonomia 2 : Realitzar el diagnòstic i establir la conducta terapèutica de les pacients ateses en règim ambulatori. Identificar, per ecografia, anomalies morfològiques de l'úter o els ovaris.

Contracepció

- Nivell d'autonomia 1 : Realitzar un consell contraceptiu correcte (femení i masculí): a la població general; en dones amb patologia associada; en dones legalment no autònomes. Identificar factors de risc i contraindicacions per a l'ús de cada contraceptiu. Informar de manera entenedora sobre els mètodes naturals i de barrera. Prescriure contraceptius hormonals i donar-ne una informació correcta. Col·locar i retirar implants subcutanis. Col·locar i retirar dispositius intrauterins. Realitzar una contracepció d'emergència. Identificar les complicacions de la contracepció i tractar-les. Informar i orientar la pacient que ho sol·liciti sobre la interrupció voluntària de l'embaràs.

- Nivell d'autonomia 2/3 : Cirurgia en casos de perforació uterina per DIU. Col·locació de dispositius intratubàrics per histeroscòpia. Contracepció definitiva per laparoscòpia.

Menopausa

- Nivell d'autonomia 1 : Avaluar correctament els paràmetres de la massa òssia. Avaluar correctament els factors de risc cardiovascular. Informar i formar les dones perimenopàusiques sobre hàbits de vida saludables. Aplicar correctament les diferents estratègies de tractament hormonal i no hormonal.

Sòl pèlvic

- Nivell d'autonomia 1 : Realitzar una exploració correcta i interpretar les proves diagnòstiques. Valorar el terra pèlvic després del part i recomanar exercicis de rehabilitació. Identificar els defectes del sòl pèlvic, fer una exploració completa i conèixer les tècniques quirúrgiques de correcció. Identificar la incontinença urinària d'esforç, fer una exploració adequada i conèixer les tècniques quirúrgiques de correcció. Identificar fístules urinàries i rectovaginals i conèixer-ne el tractament.

- Nivell d'autonomia 2 : Interpretar un registre d'urodinàmia. Realitzar el plantejament terapèutic i de seguiment. Realitzar una elecció raonada de la tècnica quirúrgica.

Resident de tercer any

Amb el nivell de supervisió adequat als objectius i a la capacitat i nivell de responsabilitat realment demostrada durant la seva formació prèvia, el resident de tercer any haurà d'anar adquirint formació i responsabilitat de manera que, en acabar el tercer any, ha de ser capaç de realitzar les següents activitats amb el nivell d'autonomia que s'especifica:

Competències comunes

- Nivell d'autonomia 1 : Comunicar males notícies. Interpretar un informe sobre activitat o qualitat assistencial a Obstetrícia i Ginecologia. Distingir a la pràctica entre problema de salut, necessitat sanitària i demanda assistencial. Realitzar de manera autònoma una lectura crítica d'articles de diagnòstic, pronòstic o tractament. Col·laborar en l'elaboració d'un article per a la publicació. Presentar per a discussió un tema de conflicte bioètic ginecològic. Supervisar residents de 1r any.

- Nivell d'autonomia 2 : Realitzar, de manera tutoritzada una lectura crítica de revisions mèdica. Valorar la rellevància i l'aplicabilitat dels resultats a la població mateixa. Realitzar una lectura crítica tutoritzada de protocols i guies clíniques. Llegir un article d'avaluació econòmica. Diferenciar els conceptes de cost/utilitat i cost/benefici. Comunicar en situacions difícils (pacients i/o familiars en situacions emocionals poc controlades).

Diagnòstic prenatal

- Nivell d'autonomia 1 : Establir un pronòstic amb els marcadors bioquímics i ecogràfics de cromosomopaties. Indicar i fer amniocentesi de II i III trimestre. Orientar els resultats genètics. Orientar els casos de patologia infecciosa prenatal.

- Nivell d'autonomia 2 : Realitzar un consell reproductiu.

- Nivell d'autonomia 3 : Biòpsies corials. Altres tècniques invasives fetals si es realitzen a la seva unitat docent.

Patologia cervical i del tracte genital inferior

- Nivell d'autonomia 1 : Realitzar una correcta exploració de vulva, vagina i cèrvix. Fer una correcta colposcòpia i identificar les imatges anòmales. Realitzar biòpsies de vulva, vagina i cèrvix. Aplicar nansa de Lletz per a biòpsies, tractament de lesions i conitzacions. Tractar les complicacions de les biòpsies i les nanses de Lletz. Interpretar els resultats histopatològics. Orientar el seguiment o el tractament de les pacients.

Reproducció

- Nivell d'autonomia 1 : Realitzar una anamnesi i exploració completa. Indicar i interpretar correctament les proves complementàries. Orienteu un estudi d'esterilitat.

- Nivell d'autonomia 2 : Interpretar les troballes en les tècniques endoscòpiques diagnòstiques. Fer inseminacions. Realitzar una inducció, estimulació i frenació ovàrica. Aplicació correcta les diferents teràpies hormonals.

- Nivell d'autonomia 3 : Cirurgia de l'esterilitat. Preparació del cicle per a tècniques de reproducció assistida. Controls fol·liculars. Tècniques de reproducció assistida.

Histeroscòpia

- Nivell d'autonomia 1 : Identificar i utilitzar correctament l'instrumental d'histeroscòpies. Identificar l'anatomia endouterina normal i patològica.

- Nivell d'autonomia 2 : Realitzar cirurgia histeroscòpica ambulatoria. Realitzar cirurgia histeroscòpica programada.

- Nivell d'autonomia 3 : Col·locar dispositius intratubàrics per a esterilització permanent via histeroscòpica.

Ecografia obstètrica avançada

- Nivell d'autonomia 1 : conèixer el funcionament de l'ecògraf de consultes. Conèixer els conceptes d'ultrasonografia: power Doppler, Doppler color, Doppler premut, mode M, mode B, índexs hemodinàmics (IP, IR, PVS, etc). Realitzar biometries fetals i estimació de pes.
- Nivell d'autonomia 2: Realitzar l'estudi morfològic i l'estudi hemodinàmic fetal. Valorar el creixement i les complicacions fetals a les gestacions de bessons.
- Nivell d'autonomia 3 : Realitzar l'estudi funcional i hemodinàmic fetal en casos complexos. Conèixer els procediments de teràpia fetal. Ecografia ginecològica de la infància i adolescència, Ecografia oncològica o complexa.

Cirurgia programada

- Nivell d'autonomia 1 : Laparoscòpia diagnòstica i terapèutica. Miomectomia no complicada.
- Nivell d'autonomia 2 : Histerectomia no complicada.

Assistència al part

- Nivell d'autonomia 1 : Atenció durant el part a gestants d'alt risc matern o fetal. Assistir el part de fetus preterme. Aplicació i extracció de nadons amb fòrceps o ventoses en varietats anteriors en III pla. Cesàries iteratives. Cesàries no urgents ni complicades.
- Nivell d'autonomia 2 : Assistir a parts bessons preterme. Aplicació i extracció de nadons amb fòrceps en presentacions transverses i posteriors. Assistència a parts de natges vaginals no complicats. Cesàries iteratives i urgents. Ajudant en sutures de grans esquinçaments vaginals. Ajudant en histerectomies urgents. Supervisió de residents de primer i segon any.

Urgències

- Nivell d'autonomia 1 : Supervisió de casos de risc segons protocols (preeclàmpsies, placentes prèvies, amenaces de part prematur, etc.). Realitzar legrats post part. Assistir a interrupcions legals d'embaràs (voluntària). Quists d'ovari torsionats, sense altres complicacions quirúrgiques. Desbridaments d'abscessos mamaris. Laparotomies i laparoscòpies exploradores.
- Nivell d'autonomia 2 : Realitzar versió externa en fetus en presentació podàlica. Tractament d'embarassos ectòpics per laparotomia o laparoscòpia.

Resident de quart any

Amb el nivell de supervisió adequat als objectius i a la capacitat i nivell de responsabilitat realment demostrada durant la seva formació prèvia, el resident de quart any haurà d'anar adquirint formació i responsabilitat de manera que, en acabar el quart any, ha de ser capaç de realitzar les següents activitats amb el nivell d'autonomia que s'especifica:

Competències comunes

- Nivell d'autonomia 1 : Comunicar amb pacients en situacions emocionals inestables. Interpretar un informe d'activitat o de qualitat en Obstetrícia i Ginecologia. Realitzar de manera autònoma una lectura crítica de les revisions mèdiques. Realitzar de manera autònoma una lectura crítica de protocols i guies clíniques. Elaborar de manera autònoma una comunicació i un article per a publicació. Supervisar els residents de 1r i 2n any.

- Nivell d'autonomia 2 : Interpretar un article d'avaluació econòmica en salut: Valorar el cost utilitat d'una decisió mèdica. Participar en comitès de qualitat i ètica assistencial (optatiu).

Oncologia ginecològica

- Nivell d'autonomia 1 : Realitzar una anamnesi i exploració correcta. Indicar i interpretar correctament les proves complementàries (marcadors biològics, marcadors biofísics, RNM, TAC). Interpretar els resultats d'anatomia patològica. Orientar el procés diagnòstic i terapèutic. Realitzar el control prequirúrgic i postquirúrgic especialitzat. Realitzar una exploració orientada a la cerca de recidives.

- Nivell d'autonomia 2 : Comunicar a la pacient i als seus familiars la sospita diagnòstica, les alternatives terapèutiques i el pronòstic. Participar en els comitès multidisciplinaris per decidir el pla terapèutic.

Endocrinologia ginecològica

- Nivell d'autonomia 1 : Realitzar una anamnesi i una exploració completa. Realitzar anamnesi i exploracions de nenes i adolescents. Classificar adequadament el grau de maduresa sexual. Indicar correctament i interpretar anàlisis hormonals, basals i funcionals, ginecològiques, tiroïdals i suprarenals. Indicar i interpretar exploracions de cadira turca. Identificar i orientar el diagnòstic en els casos de genitals ambigus. Estadificar l'hirsutisme.

- Nivell d'autonomia 2 : Realitzar orientacions diagnòstiques i terapèutiques correctes.

Patologia mamària

- Nivell d'autonomia 1 : Realitzar una correcta anamnesi i exploració mamària. Diagnosticar i tractar la secreció mamària. Diagnosticar i tractar les tumoracions benignes de la mama. Diagnosticar i tractar les lesions del mugró. Identificar pacients de risc oncològic alt. Indicar, interpretar i comunicar correctament les proves complementàries (mamografies, ecografies, ressonàncies magnètiques, proves hormonals, resultats d'anatomia patològica). Orientar el procés diagnòstic i terapèutic. Realitzar procediments diagnòstics invasius (PAAF, BAG,...).

- Nivell d'autonomia 2 : Comunicar a la pacient i als seus familiars la sospita diagnòstica, les alternatives terapèutiques i el pronòstic. Participar en els comitès multidisciplinaris per decidir el pla terapèutic.

Cirurgia programada

- Nivell d'autonomia 1 : Cirurgia en casos seleccionats d'oncologia no complicats. Cirurgia en lesions benignes de mama, biòpsies quirúrgiques i tumorectomies.

- Nivell d'autonomia 2 : Cirurgia benigna per laparoscòpia. Tumorectomies amb marcatge. Mastectomies simples.

- Nivell d'autonomia 3 : Intervencions laparoscòpiques i laparotòmiques oncològiques. Linfadenectomia axil·lar completa / Gangli sentinella. Cirurgia oncològica reconstructiva de la mama.

Assistència al part

- Nivell d'autonomia 1 : Supervisar i coordinar els altres residents de la guàrdia. Assistir a parts bessons preterme. Assistir a distòcies d'espatlles. Diagnosticar i tractar el trencament uterí. Realitzar cesàries complicades i urgents. Suturar dehiscències de cesàries anteriors. Reparar esquinçaments de perineu complicats.

- Nivell d'autonomia 2 : Atendre pacients en situació d'emergència vital (xoc de qualsevol etiologia). Diagnosticar i tractar la inversió uterina. Realitzar la histerectomia postpart.

Urgències

- Nivell d'autonomia 1 : Realitzar laparoscòpies diagnòstiques. Indicar i fer laparotomies exploradores. Realitzar la cirurgia d'urgències en annexos amb processos adherencials i infecciosos.

- Nivell d'autonomia 2 : Participar en el control i el tractament multidisciplinari de gestants en situació de risc vital. Solucionar ectòpics accidentats per laparoscòpia. Tractar eventracions i dehiscències quirúrgiques.

5. Bibliografia

- LLEI 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries.
- REIAL DECRET 1146/2006, de 6 d'octubre, pel qual es regula les relacions laborals especials de residència per a la formació d'especialistes en Ciències de la Salut.
- REIAL DECRET 183/2008, de 8 de febrer, pel qual es determinen i classifiquen les especialitats en Ciències de la Salut i es desenvolupen determinats aspectes del sistema de formació sanitària especialitzada.
- Estatut Marc. Llei 55/2003, de 16 de desembre (BOE núm. 301, de dimecres 17/12/2003).
- Programa de Formació d'Especialistes en Obstetrícia i Ginecologia 2008. Comissió Nacional d'Obstetrícia i Ginecologia.

XARXA ASSISTENCIAL
UNIVERSITÀRIA DE MANRESA
Dr. Joan Soler, 1-3 - 08243 Manresa

Tel. 93 875 93 00
Fax 93 873 62 04

althaia@althaia.cat
www.althaia.cat